

svaka vrsta
in velja s poštno
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na doma
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Baložniki katol. tiskar-
skega društva do-
življe list brez pe-
netne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Nekepi se na vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisme enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 40.

V Mariboru, dne 6. oktobra 1898.

Tečaj XXXII.

Državni zbor.

Na Dunaju, 4. oktobra.

Ne le samo v ponedeljek, torek in sredo je zborovala naša krščansko-slovensko-narodna zveza, kakor smo poročali v zadnjem »Slov. Gospodarju«, ampak zveza je imela tudi še v četrtek sejo, v kateri se je slednjič glasovalo najprej o predlogu dr. Kreka, da naj naša zveza izstopi iz desnice, oziroma iz večine državnega zbora. Za ta predlog je glasovalo osem poslancev, ostalih 20 pa proti. Sprejel se je na to z vsemi glasovi proti dvema predlog poslanca dr. Laginje, ki se glasi tako-le:

»Slovanska krščansko-narodna zveza« je pod predsedstvom načelnika poslanca Povšeta imela seje od 26. do vštete 29. septembra t. l. Najprvo se je načelnik s toplimi besedami spominjal pokojne presvetle cesarice Elizabete in to sožalno izjavo je klubovo načelnštvo po ministerskem predsedniku grofu Thunu naznanilo Nj. Veličanstvu cesarju. Na to je klub obširno in temeljito pretresal politični položaj. Poslanci vseh skupin v zvezi so naštevili iz vseh dežela, katere zastopajo, dolgo vrsto slučajev, ki jasno dokazujejo, da se razmere v zvezi zastopanih narodov v zadnjem času niso zboljšale, temveč v marsikaterem oziru še poslabšale. To dejstvo je tembolj obžalovanja vredno, ker se pritožbe tičejo le takih slučajev, v katerih se obstoječi zakoni in naredbi ali niso izvršili ali pa se naravnost kršili, in bi torej vlada lahko odstranila te nepravilike.

Zveza mora torej konstatovati, da je

popolnem utemeljena nezadovoljnost volivcev, katera se je odločno pokazala v najnovejšem času v raznih sklepah političnih strank, poslancev in političnih društev. Zveza pa je trdno prepričana, da parlamentarna večina teh razmer absolutno ne more odobravati. Zveza odločno izjavlja, da bode svoje stališče nasproti vladi uravnavala le po njenih dejanjih, da pa ni povoda za premembo razmere nasproti ostalim strankam večine, dokler more zveza prepričana biti, da večina ostane zvesta načelom, izraženim v adresi. Vsled tega je zveza storila še druge primerne sklepe in potrebne korake, da se zboljša položaj.

Da se je večina zveze odločila, da zdaj ne izstopi iz družbe z drugimi slovenskimi strankami, za to smo imeli dovolj tehtnih razlogov. Ako bi se bili ločili od svojih dozdajšnjih zaveznikov, bi se bila res večina razbila. A Poljaki bi bili takoj skrbeli, da stopijo v zvezo z največjimi sovražniki Slovencev in Hrvatov, z Italijanaši in z ustavovernimi nemškimi veleposestniki. Zategavoljo sta osobito obadva isterska poslanca dr. Laginja in Spinčič odsvetovala, naj ne storimo tega osodopolnega koraka, ker potem so primorski Slovani na milost in nemilost izročeni svojim ljutim nasprotnikom. Od mnogih strani se je nasvetovalo, naj se vse naše pritožbe, kakor smo jih razlagali skozi 4 dni, sestavijo v spomeniko, katera se ima izročiti vladi in izvrševalnemu odseku desnice. Če vlada vsliši naše pritožbe in takoj odpomore tam, kjer je največja sila, no, potem ostanemo še pri večini. Ako pa se vlada

ne mara ozirati na naše opravičene pritožbe, potem imamo proste roke in še lahko vsaki čas vladi pokažemo hrbet.

Da je to naše ravnanje bilo razmeram primerno in modro, o tem nas je prepričal zadnji čas. Grof Thun je v zbornici naglašal, da sta vlada in večina državnega zbora jedina v tem, da se mora v zbornici pred vsemi drugimi rečmi razpravljati pogodba z Ogersko, državni proračun, olajšanje kmet-skih bremen itd. To je izjavil ministerski predsednik v petek, 30. septembra. A kaj se je zgodilo še istega dne? Pokazalo je glasovanje, da vlada nima trdne večine. Kranjski baron Žvegel, nekaj Slovenec, a sedaj vodja nemških veleposestnikov, je stavil nujni predlog, naj se vlada pozivlje, da zbornici naznani, kaj se je dogovorila z Ogrji za ta slučaj, če se ne sklene z njimi pogodba po postavnih pti v državni zbornici. Da se sprejme tak nujni predlog, treba dvetretjinske večine. Za predlog nista sicer glasovali dve tretjini poslancev, pa 172 glasov je bilo vendar za-nj in le 162 proti. Za ta predlog so glasovali vsi nemški poslanci, razun nemških katolikov.

Da smo na desnici za 10 glasov propali, to so zakrivil najbolj Mladočehi. Pred sklepom se je jih je odpeljalo na dom 16; z njimi so odšli tudi nekateri veleposestniki in Poljaki. Grof Thun je bil vsled glasovanja v veliki zadregi. Par ur pred glasovanjem je izjavil, da se hoče opirati na večino, a ko pride do glasovanja, vidi, da nima večine v zbornici. Češki listi napadajo vsled tega škandala, ki so ga zakrivali Mladočehi po svoji nemarnosti, strastno češke poslance.

Listek.

Prve rože.

(Češki spisal V. Beneš-Třebizsky. Poslovenil D. Př.)
(Dalje.)

Toda župan je takoj pomagal glavi Nebeskega: »Vašega Ivana iščejo, kum! — A prosim vas, mene ne dolžite o tem ničesar. Kakor resnično je Bog nad nami in kakor resnično v prijaznosti živiva, nikdar mi ni niti v snu prišlo na misel, da bi moral kedaj to gospodo vesti k vam!«

«Sina tvojega!»

«Vstaša!»

«Tam! — Zgoraj!»

Huzarja hotela sta vso svojo besnost v češki besedi naenkrat iz svojih ogrskih grl izsipati, in zraven sta kazala z ostrino svoje sablje na hodnik in na dile.

«Ni pomoči, kum! Morate z nami. Mati božja nam pomoz!»

Kmet Nebeski je vedel huzarja na hodnik, s hodnika na dile, a vojaka pregledala sta vsako razpoko, na vsak tram sta uprla svoje oči: toda ničesar niso našli.

Potem sta pregledala v vsej hiši vsak kot, celo škrinje morali so jima odpirati, in huzarja sekala sta v les kakor besna. Toda odšla sta brez vspeha in zopet proklinjala.

Na večer tega dne je sedel v visokem žitu za vasjo mlad mož z razježenimi lasmi, visečimi v čelo, odet v cunje, bos in z desno nogo pod kolenom povezano. Ob mraku je vstal, oprezno se ogledal, uprl oči v vas, a potem je hitel po vrtilih k domu Priborskih. V veži je prosil z zamolkim glasom za prenočišče, če tudi v ovčnjaku. V sobi ni bilo nikogar razven gospodarjeve hčere. Vslisavši govor je šla k polodprtim durim, a videvši razcapanca, rekla je prestrašeno, da naj počaka, dokler se vrnejo oče in brzo je hotela vrata zaloputniti. O takovih neznanih ljudeh pravile so se tedaj čudne stvari po vaseh.

«Anica! — Niti trenotek me tu pri vas ne pustiš?» je skoraj ihteče pravil mož. «Ti me odganjaš od vašega praga?»

Hči gospodarjeva se je v durih obrnila, uprla svoje sive, bliskave oči na prositelja, porudela, a predno se je nadejala, držal jo je mladi mož trdno za roko.

«Hitro, dekle! Za Boga, prosim te! — Domov ne morem, ne smem, a pri vas me nemara ne bodo iskali! Ali me še ne poznaš, Anica? Vsak čas morejo biti tu, a če me skriješ pri vas, ne bode nikdo vedel o tem! Naj si vsaj za čas odpočijem! Ves dan nisem imel grizljeja v ustah!»

«So že odšli! Bili so huzarji tu! Pojdi

vendar dalje, Ivan; prinesem ti vse, česar bodeš hotel, in česar bodem zmogla!»

«Poslušaj, Anica! Skrij me, predno pride družina; to se potem raznese, in bili bi nesrečni! Jutri — pojutranjem moram biti čez mejo!»

«A kaj si včini, da so šli za teboj s karabineri in golimi sabljami?»

«Vse ti povem, toda pozneje, Anica!»

«A kako si prišel do tega oblačila?»

«Tudi to izveš!»

In mlada deva je menila, da se nad njo grudi strop, da nekako dobro ne vidi. Ni se mogla ganiti z mesta, dokler je ni novo opominjanje Ivanovo zopet privedlo k pameti. Šla je z njim; toda skoraj se je dozdevalo, da vleče on njo za seboj.

Na dilah razložila je seno, kaj najlepše postljala, potem šla po blazino in prinesla, kar je ostalo v shrambi po obedu; potem je sedla k njemu, vzela njegovo glavo v roko, naklonila svojo glavo proti njegovi, in še le sedaj je opazila široko rano na čelu, katero so na pol zakrivali lasje, in iz katere je začela iz nova kapljati kri.

«Nesrečni bodemo, Ivan!» je zašepetala.

«Ne bodemo, Anica! Le da pridem čez mejo; tje ne morejo za menoj! In ko pridem k Reni, preplavam na Francosko, pa bodem v varnosti!»

Leti si naj dajo v prihodnje res za ušesa zapisati to blamažo, v katero so spravili celo desnico. V ravno tisti seji je hudo napadel dunajski župan dr. Lueger ministerskega predsednika, ker je letá poslance pozivljaj, naj vendar v zbornici sodelujejo z vlado, da se morejo rešiti toliko potrebni predlogi, ki že dolgo časa čakajo rešitve. Ta krščanski župan se je popolnoma strinjal z izjavo strastnih socijalnih demokratov, češ da morajo vsi delati na to, da se odstrani ministerstvo Thunovo. Pozivljaj je ta krščanski socijalist, župan namreč, vse liberalne Nemce, naj se z njim vred združijo proti Thunovi vladi. Rad bi vedel, zakaj se krščanski socijalisti vedno bojujejo proti liberalcem in socijalnim demokratom, če njim je prijetnejše ostati v družbi z brezvernimi liberalci, kakor pa s katoličani. To so kaj čudni kristjani!

Te dni se močno govori o tem, da bo odstopilo več ministrov in da prevzamejo njihove službe možje izmed desnice. Trgov. minister, liberallec dr. Bärnreuther je že odstopil; najbrž odidejo za njim kmalu tudi pravosodni minister Ruber, kmetijski minist. Kast in naučni minister Bylandt. Za vsemi temi ne bomo Slovenci pretakali solz. Bärnreutherju, Ruberju in Bilandtu se pač nimamo Slovenci zahvaliti za nijedno drobtinico pravice ne, ampak ravno nasprotno. Morebiti se zbere tudi izmed «kršč. slovanske narod. zveze» mož, ki bo opravljal mnogo boljše posle ministra, kakor jih je opravljal kateri koli izmed zgoraj navedenih. No, ali bi bilo morda Avstriji na kvar, če sedi v minist. svetu zastopnik Jugoslovanov? Kedar smo še imeli Slovenci ali pa Hrvati na tako odličnem mestu moža, ki bi bil mogel merodajnim krogom razložiti naše žalostne razmere? Ali mora res biti vsak minister rojen Nемец? Zakaj ne bi bil enkrat tudi Jugoslovan?

Naše šolske razmere.

V Mariboru, 3. oktobra 1898.

Ker se vsled Vaše zadnje polemike s celjskim slovenskim listom v narodnih krogih veliko govori o mariborskih šolskih razmerah in ker jih mnogi res ne poznajo, blagovolite mi, gospod urednik, ponuditi v svojem cenjenem listu majhen prostorček, da tudi javno nekoliko spregovorimo o njih.

V Mariboru prebiva po zadnjem ljudskem štetju 2653 Slovencev, torej 13 odstotkov vsega mariborskega prebivalstva. A to število ni natančno, kajti kdorkoli je v nemški službi ali pa sploh na kak način odvisen od Nemcev, dal se je vpisati kot Nемец. Mirnim srcem

lahko rečemo, da je v našem mestu, bodisi zavednih, bodisi nezavednih Slovencev, gotovo nad polovico vseh prebivalcev. Toda vkljub temu velikemu številu ni v Mariboru nobene slovenske mestne ljudske šole. In učitelji na nemških mestnih šolah so sami Nemci ali vsaj nemško misleči Slovenci, ki s slovenskimi otroci ne znajo ali pa si ne upajo govoriti v njih materinem jeziku. Otroci slovenskih starišev, ki pridejo na te šole, morajo potemtakem vsled nepovoljnega znanja učnega jezika ostati v prvih nižjih razredih ves čas svoje šolske dolžnosti. Na ta način se pogublja njihove duševne sile, ker se jim zabranjuje prosti naravni razvitek, a pogublja se tudi njihovo čednostno življenje, ker se vsled večletnega enakomernega pouka v enem razredu začnejo nagibati k lenobi in malomarnosti.

Seveda si naši učitelji vsled teh pojavov ne vznemirjajo vesti, kajti njih prvo načelo je, da se povzdigne Nemštvo in potopi Slovenstvo in le, ako temu načelu ne preti nevarnost, se ozirajo tudi na učna in vzgojevalna načela.

Azijatskim šolskim razmeram v Mariboru je treba nujno zdravila, nujno pomoči. A kdo naj pomore? Izvestno v prvi vrsti mariborski Slovenci. Toda kam se naj obrnejo? Do mesta? Bilo bi brezvspešno. Do deželnega šolskega sveta? Bilo bi istotako brezvspešno. Kam pa torej? Do države in do zavoda šolskih sester.

V Mariboru imamo že dve utrakvistični šoli z nemškim in slovenskim poukom in sicer na vladnici c. kr. učiteljskega mariborskega in na vladnici zasebnega učiteljskega šolskih sester. Toda obedve šoli ne ustrezata sedanjim razmeram in časom. Na vladnici c. kr. učiteljskega je samo trirazrednica s petimi šolskimi leti, pri šolskih sestrah samo dvorazrednica s prvima dvema šolskima letoma. Slovenski otroci torej na teh šolah ne morejo zadostiti šolski dolžnosti, ampak po petem šolskem letu, oziroma po drugem si morajo poiskati nemške šole. A lahko bi zadostili šolski dolžnosti, ako bi se te dve šoli razširili.

Vadnica c. kr. učiteljskega je državna šola. Da se ona razširi, zahtevati se mora od države in v tej zadevi opominjamo slovenske poslance, naj storijo svojo dolžnost. Vadnica šolskih sester je zaseben zavod. Zato pa se obračamo danes s prošnjo do šolskih sester, da v korist slovenskemu narodu in na zahtevo pametnih vzgojeslovnih načel razširijo svojo utrakvistično dvorazredno vadnico v večrazrednico. Tudi namenom obeh naših učiteljskih bila bi razširitev samo v lastni blagor.

Kakor znano, so vadnice priklopljene vsakemu učiteljske, da se bodoči učitelji vadijo v teh šolah, da imajo v njih svoje učne poskuse. Ti poskusi v vadnicah pa so posebno za slovenske učiteljske kandidate in kandidatkinje izredne važnosti. Ker sta naši učiteljski nemški, si slovenski kandidatje le jedino pri nastopih v vadnici pridobivajo slovenske znanstvene izraze. A po sedanjem ljudsko-šolskem učnem črtazu še marsikateri predmeti v prvem in drugem letu ne pridejo do svoje veljave. Ako ima torej vadnica samo edina prva šolska leta, si kandidatje in kandidatkinje v nekaterih predmetih ne prilastijo slovenskih imen. Domo- vnoslovje, prirodopisje, zgodovina, geometrično oblikoslovje se začenjajo pravzaprav le v tretjem šolskem letu. Razvidno je potem takem, da bi bila razširitev vadnic obema učiteljskema tudi v veliki lastni hasek.

Seveda bi bilo pri vadnici šolskih sester tako razširjenje zvezano tudi z velikimi zasebnimi gmotnimi stroški, ker je zavod zaseben, a prepričani smo, da bo tudi slovensko razumništvo uvaževalo korak šolskih sester ter jim priskočilo na pomoč z izdatno gmotno podporo, kakoršna se jim dosedaj ni povsod naklanjala.

Pri tej priliki še naj omenimo, kako lahki so dandanes na učiteljskih zrelostni izpiti iz sloven. Dokler se nemščina na dolgo, široko in globoko izprašuje, treba je v slovenščini odgovoriti le na par vprašanj in usposobljenost za slovensko poučevanje je pridobljena. Odtod ona žalostna prikazen, da se v slovenske kraje vrivajo učiteljske moči, ki niso sposobne za poučevanje slovenskih otrok. Toda da so izpiti tako lahki, tega niso krive učne moči na naših zavodih, ampak nekdo drugi —

Mi bi lahko naše šolske razmere naslikali še z bujnejšimi barvami in ne govorili bi neresnice, toda mi smo se namenoma vzdržali vsake živahnosti v opisovanju, da bi se nam od nobene strani ne moglo očitati. da pretiravamo. Toda kar smo napisali, to je gola, suha resnica, in kar smo nasvetovali, je vredno, da se prevdari in vresniči.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Danes se govori, da je za trgovskega ministra imenovan vodja katoliško ljudske stranke, baron Dipauli. Ali se še bodo izvršile v ministerstvu nadaljne spre-

Na dvoru se je odzvalo nekaj glasov. Mladi mož je brzo vstal in poslušal. Deva je hitela k linam; toda takoj je bila zopet pri Ivanu.

Bil je to otec z dvema sosedom, govorili so o današnjem obisku in nekaj šepetali o Ivanu.

«Imel je na sebi cunje, na čelu rano od sablje, desno nogo povezano in do sem so ga sledili. Možno neki, da se še jednokrat vrnejo. Potem pojdejo najbrže po vsej vasi. Ubogi Nebeski!»

«Tega vsega je kriva ona. Hotela je imeti iz njega doktorja, a sedaj ima, niti nečem reči kaj!»

«Bil je neki na praških barikadah prvi, vstrelil častnika, in ko so uže vsi utekali, hotel jih je še zadržavati!»

Ivan je slišal vsako besedo tega govora.

«Glej, Anica! Takoj moram oditi. Spravil bi tvojega očeta v nesrečo. Moram jim ubežati. Črez noč pridem dosti daleč, dan preležim nekje v žitu, a drugo noč bodem na meji!»

«Ne smeš, Ivan, preveč si izmučen, ubegel; ne pustim te, in še vedno krvaviš!»

«Spremiš me nekoliko!»

«Nemara do groba! Čemu si šel med nje, in čemu si nosil to rudečo čepico!»

«Tudi od tebe, Anica moram to slišati?»

In vendar sem ti že prej toliko pravil o tej naši češki zemlji,» govoril je Ivan, «kako zahteva svoje nekdanje pravice, in kako je naš narod beden! A mi moramo naši očetnjavi pripomoči do nekdanjih pravic in narod povzdigniti. Toda ni se nam posrečilo. Kdo more za to? Po Českem nas niso hoteli razumeti. Zaman sicer, ako Bog da, nismo krvaveli. Veš-li, da tudi trda tla ne rodé, ako jih ne pomoči dež? A ta naša kri bila je češkim tlem uprav majev dež. Morali smo zemljo namočiti, da bi zopet rodila Čehe s srcem, s častjo in s pametjo v glavi!»

In deva je gledala široko rano na čelu Ivanovem, gledala to mlado, kapljajočo kri, ki je bila strahovita rosa na vsahla tla očetnjave. Danes so ji zveneje njegove besede, ki so nekdanj tudi njo ogrevale, tako tuje, tako ledene, da jo je zeblo v kosteh.

Iz cerkvice se je oglasil večerni zvonček, nad lipami se je prikazala zvezda za zvezdo, in ko jih je bilo razsuto nad vasjo brez števila, plazili sta se po vrtu od hiše Pri-borskih s počasnim korakom dve postavi, in nemogli sta se in nemogli razstati.

In komaj sta se ločili, razlegalo se je po vasi zopet ogrsko preklinjanje, žvenket sabelj, ki so tolkle ob prag. A to pot šli so huzarji res od doma do doma, od kočje do kočje, povsod so iskali, a ničesar niso našli.

Radi tega zvali so žveplo in ognjen dež na to gnezdo. In ko bi le smeli — volje so imeli k temu dosti in še preveč — nemara bi tem seljakom, neizvzemši niti župana, vrgli rudečega petelina na streho.

Starega Nebeskega so odvedli še to noč v železju na urad; jeden ga je privezal h konju, in ako ni mogel hitro naprej, pobodel ga je z bajonetom, in kmet niti jeknil ni.

Mati je klečala doma v izbi pred križem in molila za sina in očeta; toda ni mogla dobro moliti, kajti nekaj ji je ves čas pravilo, da je temu vsemu kriva le ona, ker Ivana ni hotela darovati Bogu.

Kmet se je vrnil tretji dan, a gospoda ga je vendar kaznovala.

Že četrti dan zarano je zaropotal pred vasjo boben in deset beloplašnikov je vstopilo v njegovo hišo z ukazom, da ostanejo tako dolgo pri njem, dokler Nebeskega Ivana ne dobé. Vojaki so požrli vse in kmeta in ženo njegovo drli so, kakor so bolje umeli.

A ko tega niso več mogli prenesti, šel je Nebeski v Prago. V Pragi je hodil od vrat do vrat, pošiljali so ga od Pilata k Herodu, od Ana do Kajfa, a vsi so zmajali ramena. Vojaki se niso umaknili iz hiše.

Toda nekoč zopet pred solnčnim zahodom, začul se je pri Nebeskih boben in hripavo povelje, oglasilo se je rožljanje orožja,

membe, se danes ne more določno povedati. Toda govoriča ne utihne, da bodo tudi Jugoslovani dobili v ministerstvu svojega zastopnika.

Gradec. Volitve za mestni zbor so končane in sicer so zmagali nemški nacionalci. V občinskem odboru bo vladal prejšnji duh. Razpuščenje odbora je bil torej zaman. Govori se, da bo vsled nepovoljnega izida teh volitev sedanji namestnik odstopil. Dobro, a Bog nas varuj kranjskega Heina! Grof Gleispach bo neki moral iz Gradca oditi, ker pri nadsodišču ne pripušča slovenskih razprav. Spremljal ga bo znani Wanggo. Nam Slovencem naj dajo slovensko nadsodišče v Ljubljani in Gleispach in Wanggo lahko ostane, kjer hočeta.

Koroško. V Celovcu so ustanovili novo kmečko stranko. Za ustanovitev si je stekel največ zaslug štajarski baron Rokitskiy. Baron in še zraven štajarski pač najbolj pozna potrebe koroških kmetov?! Toda društvo itak ni ustanovljeno v prvi vrsti, da se povspešujejo koristi kmečkega stanu, ampak da se širi nemškutarizem in liberalizem. — Notarjem v Železni Kaplji je imenovan neki Val. Schwarzl, ki niti besedice ne ume slovenski, čeprav je tamkajšno ljudstvo popolnoma slovensko. Tako vlada skrbi za Slovence! Nemci si naj med nemškim ljudstvom iščejo kruha in zaslužka in ne med nami!

Gorica. Kako predrzno se ravna v uradih proti Slovencem, kaže sledeči dogodek. Dne 27. sept. je bila pred goriškim sodiščem obravnava zaradi zaplenitve «Soče». Predsednik sodišča je otvoril in vodil obravnavo v laščini. Zastopnika lista, ki je temu ugovarjal, zavrnil je predsednik, češ: Tukaj ni uredništvo, «Soče»! Ko je govornik izjavil, da tej razpravi ne more prisostvovati, dejal mu je predsednik Zörrer: Pojdite, kamor hočete. Zastopnik lista je odšel, obravnava se je vršila brez njega. Proti takemu slovensko večino v deželi žalečemu postopanju laških sodnih uradnikov je uredništvo takoj protestiralo pri ministerstvu ter zajedno prosilo državnozborsko večino za pomoč, da se vendar jedenkrat konec napravi takim razmeram.

Trst. Ravnatelj poštnega in brzojavnega urada v Trstu, g. Pokorny, je premeščen v Gradec. Tržaški Slovenci ga niso ljubili, ker tudi on njih ni ljubil, in zato se sedaj veselijo njegovega odhoda. Toda mi štajarski Slovenci tega veselja ne delimo s tržaškimi brati, ker ga sedaj mi dobimo. Naslednikom Pokornemu v Trstu imenovan je dr. Felicetti, dosedaj poštni ravnatelj v Gradcu.

a pred pragom odmerjeni koraki. Vojaki so zapustili dom, zdelo se je, da tega sami niso pričakovali. Ljudje so se temu čudili, samemu Nebeskemu dozdevalo se je to nepričakovano; toda ko so zvedeli, da se je Nebeskega sin sam izdal, nehali so se čuditi.

Seljak je po tej novici povsili glavo, šel v vrt, v katerem je stala gošča rož, sedel na drenovo klop in ni se ganil od tam ves dan. Do zadnjega trenutja se je nadejal, da je njegov sin srečno prispel čez mejo. A ko so mu povedali, da je njegov sin bil vjet in skraja obsojen k smrti in vrvi, toda se mu je obsodba spremenila v osemnajstletno ječo, zopet ni rekel besede, le na ženo je pogledal — danes prvič tako — s strašnim predbacivanjem.

Ferdo Mlinarjev je prispel srečno na Francosko, živi tam še danes, a tudi ostalim iz okolice se ni ničesar hudega prigodilo.

Jednega oblekli so zato samo v lovsko suknjo. Med ljudmi se je pravilo na tihem, da je bil baje nekdo od teh dijakov izdajca.

Češki konstituciji, kakor jo je umel ljud, zagrmel je Windischgrätz pogrebno salvo, in potem je minila kakor dim njegovih topov v jasnih junijevih dnevih.

Od teh dob je minilo leto in dan in v vrtu Nebeskih razcvetale so se rože uže v četrtič.

Vnanje države.

Srbsko. Govori se, da se hoče kralj zopet otrestiti vpliva svojega očeta razkralja Milana. To bi bila velika sreča za srbsko ljudstvo. Milan je spravil s svojim razkošnim življenjem Srbijo gmotno že tako ob rob in zadnji čas je, da se vrže ta pijavka proč od telesa vrlega srbskega ljudstva.

Cerkvene zadeve.

Premilostljivi knez in škof v dijaškem semenišču.

Veliko in nepopisljivo veselje naredili so premil. knez in škof gojencem tukajšnjega kn. šk. dijaškega semenišča, ko so jih v nedeljo dne 25. septembra obiskali, za njih sv. mešo služili, jim nekaj milih očetovskih naukov na mladeniška srca pokladali in njim podelili blagoslov božji za trudapolno tekoče šolsko leto 1898/9.

Prečastito ravnateljstvo in dijaki pričakovali so svojega višjega pastirja pri vratih ter jih spremljali po stopnicah, ki so bile s cvetjem zalo okinčane, v prelepo in prijazno kapelico hišne varuhinje Matere božje.

Po opravljeni skupni zjutranji molitvi služili so premil. knez in škof tiho sv. mešo, pri kateri so domači pevci prav lepo peli. Nekaj večih dijakov pristopilo je tudi k sv. obhajilu, kar je premil. kneza in škofa še posebno razveselilo.

Po sv. meši nagovorili so Prezvizišeni kaj ganljivo in prisrčno upapolne gojence. Omenili so, da so se z veseljem odzvali povabilu prečastitega ravnateljstva ter prišli v to prelepo semenišče. Z radostjo napolnjuje se njihovo srce, če gledajo toliko mladenčev in če pomislijo, da bodo ti nekda kakor duhovniki prav plodonosno delovali v prekrasni lavantinski škofiji. Toda nekaj jih pa danes tudi žalosti, spomin namreč na nepopisljivo nesrečo, katero bi naredil med pridnim in vernim ljudstvom le eden dijak, ko bi postal nekda nesrečen duhovnik.

Pa prepričani so, da bode vsi semeniščani čez leta pridni duhovniki. Da bode pa temu tudi v resnici tako, vzgledujejo se naj zmiraj nad dvema svetnikoma, slavnima škofoma in cerkvenima učenikoma, ki sta v najtesnejši prijateljski zvezi že v mladeniških letih živela, in to sta škofa sv. Bazilij Veliki in sv. Gregorij Nacijanski.

Črne baržunove čepice z rdečebelimi prameni si ni nikdo več upal nositi, a kje jih niso raztrgali, položili so jih v skrinjo potomcem v spomin, da bi vedeli, kake čepice so nosili za češke konstitucije.

Seljak Nebeski je sedel vsak dan, odkar so cvetele rože, v vrtu na drenovi klopici s črez prsa zloženimi rokami, zamišljen in z nekoliko osivelo glavo, ali bolje rečeno s pepelasto.

Bilo je zopet nekoč v nedeljo popoldne. Otroci, toda uže drugi, igrali so zopet pod štirimi lipami, a v vas je prihajal zopet nek neznan mož. Toda tega se niso otroci vstrašili. Gledali so skoraj posmehljivo za njim. V licih in bradah tvorile so se jim jamice, tako so se nasmehovali.

Prišlec je nosil na glavi čepico z žoltim, obledelim pramenom, v roki je nosil španjsko trstiko z zakovano glavo, a v telovniku tičala mu je knjiga prenapolnjena z listinami. Hodil je kakor puran, ako ga kdo najhuje z rdečim robcem razdraži.

Bil je to uradni sel, a takrat v petdesetih letih je mogel uradni sel mnogo storiti. Stopil je med otroke pod lipami in vprašal po Nebeskih. Otroci bušili so zopet v smeh, ker jih je tako gosposko vprašal in s tako čudnim naglasom.

To prijateljstvo kaj lepo opeva sv. Gregorij sam v pesni »de se ipso«, v kateri pravi, kako sta z Bazilijem hrepenela po učnosti, da pa nevošljivosti nista poznala; napeljevala sta drug drugega k čednostnemu življenju; Bogu v nebesih posvečeno je bilo njuno življenje; shajala sta se le s součenci, ki so bili najnedolžnejši in najmirnejši. Poznala sta le dva pota, pot v cerkev k duhovnikom in pot v očitno šolo; posvetno veselje in gledališča prepuščala sta onim, katere je to veselilo.

In po vzgledu teh slavnih svetnikov naj bodejo tudi gojenci semeniščani pred vsem pobožni pri svojih vsakdanjih molitvah in naj častijo posebno prečisto devico Marijo; potem naj bodo marljivi v priučanju ved, potrebnih za svoj prihodnji vzvišeni poklic; naj bodo dalje pokorni svojim predpostavljenim; naj bodo ponižni, pred vsem pa nedolžni in čisti, ker čistost je kraljica vseh drugih čednosti. Čistost ljubil je sam božji vzveličar Jezus Kristus čez vse. Čistim obljubil je gledanje nebeskega veličja; prečisto devico si je v mater, čistega moža v krušnega očeta izvolil; apostoli in učenci morali so biti čistega srca. In če bi mladenič imel tudi modrost Salomonovo in učenost sv. Avgušтина in Hijeronima, pa bi ne bil več nedolžen in čist, bil bi nesrečen ves čas svojega življenja.

Tako in enako govorili so premili nadpastir v navdušenih, srce ganljivih besedah k ljubim gojencem dijaškega semenišča. Končno so še jim dali svoj višjepastirski blagoslov in potem še blagoslov z Najsvetejšim.

Po zajutreku zahvalil se jim je eden gojencev v prisrčnih besedah za visoki pohod in za nepozabljive, zares očetovske besede.

Bog daj, da bi ljubezni polni opomini ostali vedno v srcih dobrih semeniščanov ter obrodili v njih obilo sadu za čas in za večnost!

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o trti in vinu.

Kar se pretakanja vina tiče, naj se zapomni, da je dobro, mlado vino po stari navadi pretakati, namreč na škafe, da pride prav obilno z zrakom v dotiko, se nasiti kisleca, ter na ta način hitreje zori. Starino pa moramo pri pretakanju zraka varovati, da ne pride do nje preveč glivnih trosov, ki po njem plavajo. Najboljše je, ako starino

Stareji deček privedel ga je do vrta Nebeskih.

Sel je izvlekel knjigo, iz knjige veliko pismo in podal je Nebeskemu. Seljak je vzel molče pisanje, pogledal na naslov, bil je nemški, potlej na pečat in na tem je bil velik dvoglavi orel. Razprostrl je list, toda razumel ni besede, ker je bilo vse nemško, a v vsej vasi ni umel nikdo niti besedice nemški. Kmet je sela vprašal, kaj zopet hočejo ti gospodje od njega in ga prosil, da mu list prebere. (Dalje prih.)

Smešnice.

Nek kmet je gnal v Zagreb kozla na sejem. Ker se pa še nikdar ni vozil po železnici, hotel je to priliko porabiti. A imel je premalo denarja za oba. Plača torej samo za sebe, kozla pa priveže za rogove zadi za vlak. Ko pa kozel ni mogel dohajati več vlaka, ga je ta le še vlačil za seboj. Pri tem pa so se kozlu iztrgali rogovi in obležal je mrtev na železnem tiru. Ko je v mestu izstopil kmet ter hotel kozla odvezati, da ga žene na sejem, se ne malo začudi, ker kozla ni več. «Oh preljubi moj kozel,» vzdihne žalosten, «saj sem vedel, da si moral pehati voz, ker tako hitro se še nisem nikdar vozil. Zato pa so ti ostali samo rogovi, a ostalo si pri pehanju vagonov izgubil.

pretakamo z vinsko sesalko. Pretakanje naj se godi vselej pri lepem, jasnem in tihem vremenu, kedar ni vetra. Kedar piše jug, nam to delo ne kaže, ker je tedaj vino navadno nekoliko kalno. Manj vpliva na vino mrzel veter. Ako kletna vrata gledajo proti severu ali jugu ali proti tisti strani, od katere pridejo hudi vetrovi, ne more vino priti do tistega miru, ki mu je neobhodno potreben, da dozori do lepe rumene starine, ki se sveti, ko čisto zlato. Vhod v klet naj bo torej od jutrne ali večerne strani ali sploh od onega kraja, od katerega veter redkeje in rahleje pripiha. Najboljše kleti so pa take, katerih vhod ima dvojna vrata, ena spodaj, kjer se začnejo stopnice, druga pa zgoraj takoj v začetku. Seveda je to le pri ovih kletih mogoče, ki ležijo pod zemljo.

Ako je vreme hladno, pa ne bo, kakor se je povedalo poprej, vrenje v 8. tednih dovršeno. Francoski gorniki si pa s tem pomagajo, ako je v kleti mrzlo, da v njej zakurijo v nalašč za to pripravljenih pečeh, ter toploto povzdignejo, kolikor je potreba. Tudi tedaj ne bo mošt začel dolgo vreti, ako je bil nalit v močno žveplan sod, katerega pa nismo dobro izplaknili. Tedaj ga moramo preliti v drugi sod.

Prvo pretakanje se torej naj zgodi takoj, ko je mošt odvrel, in je vino že mirno, torej v kakšnih 8 do 10 tednih po trgatvi. Drugokrat bomo pretakali pred cvetom, torej meseca aprila, tretjekrat meseca avgusta, četrto-krat pa zopet v istem času, kakor smo prvokrat, namreč meseca decembra.

Iz droži, ki pri pretakanju vina ostanejo, se žge navadno žganje. Ako pa se drože spravljajo v sod, ter počakamo, da se vsedejo, potem jih pa večkrat pretočimo, dobimo iz njih ravno tako dobro vino, kakor je bilo prvo odtočeno. Vino mora biti pretočeno, in Bog ne daj, da bi še kdo bil, ki bi vino do druge jeseni pustil na drožeh. Razložek je velik med vinom enega in istega leta, ako je bilo večkrat pretočeno, ali pa je ostalo na drožeh. Nespameten, mislim, ne bo nobeden več tako, da bi se pretakanja branil in s tem dal povod marsikaterim vinskim boleznim, ker ne gleda, da bi bilo vino čisto, ter pusti vse gnjile stvari v njem.

Ako pa je pretočeno vino še vendar vedno kalno, naj se očisti. To pa se zgodi z ribjim klejem. Ribji klej je mehur od ribe beluge. Nemci ga imenujejo Hausenblase. Ta klej vino popolnoma očisti in mu tudi niti v barvi niti v duhu in okusu ne škoduje. Ribji klej se dobro otolče, izpere, potem pa kakšnega pol dneva v vinu namaka. Je li postal mehek, tedaj se razreže in razmenca. Tretji dan, ako se je dobro razšel, se ta tekočina precedi, dobro zmeša, da postane penasta, potem pa vlije v sod. Vino se mora takoj močno zmešati, da se vlijata tekočina po celem sodu dobro razprostere. Ta tekočina naredi po vsem vinu nekako mrežo, ki vso kalnost na dno potegne. Ko je vino čisto, naj se pretoči, ker se polagoma drože zopet vzdignejo.

Za vinsko čistilo se rabi tudi jajčji belak. Vzame se več belakov. Ti se dobro pretepejo; njim se prilije nekaj vode, doda soli, vse skupaj tako dolgo meša in raztepa, da postane penasto, potem pa se vlije v sod, kjer je kalno vino. To sredstvo ima enak učinek, kakor ribji klej. Seveda se mora potem vino tudi pretočiti, kakor v prvem slučaju.

Ako se vino pokvari, ga je težko zopet ozdraviti. Pokvarjeno vino ne bo nikdar popolnoma poprejšni okus nazaj dobilo, ako se še toliko trudimo. Nekatera vina imajo že tudi naravno napako, ali kakšen neprijeten okus po zemlji, kjer so rastla, ali druga imajo zoper okus, ako se je vinograd z živinskim gnojem močno gnojil. To vse pa sčasoma zgine, ako se vino obleži. Več skrbi pa nam dela plesnivo vino.

Ako imamo plesnivo vino, mora naša prva skrb biti, da ga, kakor hitro mogoče, pretočimo v zdrav sod. Nadalje se priporo-

čuje, da sladkor v vrelem vinu raztopimo, in to vrelico v pokvarjeno, ter že v zdrav in zvež sod pretočeno vino vlijemo. Dobro je tudi čisto laško olje, ki se med vino zmeša. Olje pa tudi ni zgubljeno, ker je ložje, kakor vino, ter po površju plava, da ga zopet lahko po nategači potegnemo iz soda. Priporočuje se od nekaterih strani tudi žalbej, katerega moramo na drobno razrezati, v platno zavezati in v sod obesiti. Seveda mora bolno vino biti že pretočeno. Na odprto veko naj se položi novo pečen, še torej topel kruh, kateremu se je na spodnji skorji izrezala lukna. To se naj večkrat ponovi. Nekateri prazijo tudi pšenico in ječmen in to vroče v sod obešajo. Žito pa naj ne ostane v vinu čez 10 ur.

Proti cikanju, to je, ako se hoče vino v jesih spremeniti, pač nimamo priprostega zdravila. Edino je še, ako se vino do 60 stopinj R. segreje, kar je pa našim malim slovenskim gornikom nemogoče. Za to delo so nalašč narejeni stroji, katere pa imajo le samo veliki vinski trgovci. Gledati pač moramo že sprva, da je vsa vinska posoda čista, ne skisana in snažna, in da se zdravo vino ne vlija v sode, v katerih je bilo poprej cikasto, preden niso bili dobro osnaženi. Na tem mestu še omenim, da se mora z vinom, katero ima okus po suhem sodu, ravno tako ravnati, kakor s plesnjivim, razven pa se še naj obesi v sod nekaj lorb-jivih jagod. Ako hoče vino zavreti, naj se pretoči v dobro žveplani sod. To je še edina pomoč, da se reši, kolikor je še mogoče. Kjer imajo vina, da se potegnejo, kar sladka vina rada storijo, naj se mošt v času trgatve pusti par ur na tropinih vreti, da se napolni z dovolj čreslovino. Grenko vino se popravi, ako se v njega vsuje prahu od belega marmorja. Nekšna bolezen vina je tudi, da postane črno. To pa se zgodi tedaj, ako pride z železom v dotiko. Železo se namreč s časoma v vinu raztopi, s čreslovino, ki se v vino nahaja, spoji, črno postane, naredi tako imenovano črnilo, ki lahko vse vino, če ga je ravno tudi prav malo v vinu, popolnoma počrni. Kdor ima sode na vratica, naj gleda, da bo železo znotraj vedno s smolo dobro pokrito. Ta barva se nekoliko odpravi z beljakom. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Oplotnice. Kakšen sad prinaša takozvana nemška olika, katero bi rada petorica oplotniških posili Nemcev vsilila našim poštemim slovenskim kmetom, sodi se najlažje po Balantovih fantih in pa sploh po razmerah, kakršne so nastale v novejšem času, ko je že začela setev oplotniških nemčurjev zoreti in prinašati prvi sad. Začnimo pri Balantovih fantih! Te »nadepolne« dečke vzgojeval je najprej njih oče po popolnoma pristnem nemškem načinu, kakor se to sploh od Balanta pričakuje, in že v domači šoli so kazali, da se jih taka vzgoja dobro prime, kajti bili so najbolj razposajeni izmed vseh šolarjev. Da bi pa še bolj popolnili to svojo omiko, pošlje jih oče v Celje v nemško gimnazijo ter jim priskrbi stanovanje in hrano v »Studentenheimu.« In kar je oče želel, to se je tudi zgodilo; v tem zavodu navzeli so se duha nasprotnega vsemu, kar je verskega in slovenskega, a vrh tega prilastili so si ono oholo in predrzno vedenje, katero tako dobro znači vse Nemštvo po naših trgih in mestih. Da mi ne bode kdo očital, da govori le sovražstvo do Nemcev iz teh vrstic, dokazal bodem te svoje trditve v kratkih besedah.

Komaj so prišli ti mlečnozobni dečki domov na počitnice, so si že šteli v dolžnost, pokazati ljudem, kaj vsega so se v Celju v teku treh let naučili. Tako smo nekega jutra videli iz kamena napravljeno podobo angelevo, namenjeno za novo cerkev, namazano po obrazu z modro kredo. Dobila je namreč čez noč lepe brke, gosto brado, obrvi in še

druge poteže okoli očes. A boječ se, da bi ljudje ne zvedeli imena junaka, ki je to storil, se podpiše jeden teh predrznežev še na dva druga kamena pri novi cerkvi z prav velikimi črkami: Heil und Sieg, Emmerich Walland. Pa s tem še niso zadovoljni. Tem nadepolnim mladičem tudi ne pride niti na misel, da bi našega obče priljubljenega gsp. kapelana, svojega nekdanjega večletnega kateheta pozdravljali. Namesto pozdrava so ga 24. avg., idočega v Oplotnico na pošto, izzivajoče nahrulili s svojim »heil« ter se mu prav grdo rogali za hrbtom.

Iz vsega tega se pač jasno kaže, da jim je v veliko veselje, ako se morejo iz cerkvenih obredov in sploh iz verskih stvari norčevati, in vendar so ti še le nižjegimnazijci, ki so še le zapustili domačo ljudsko šolo. Kaj pač zna vse iz njih postati, ko so že zdaj taki! A tudi v sovražstvu do Slovencev posnemajo zvesto svojega očeta. To so prav dobro pokazali že pri različnih priložnostih s svojim heilanjem, posebno pa 7. septembra, ko so videli, da gre nek narodnjak mimo njih vrta. Ker se drugače niso mogli nad njim znesti, zatulili so ti mlečnozobni mladiči na prav izzivajoči način »Wacht am Rhein« misleči, da ga bodo s tem Bog ve kako ujezili. Tedaj stariši, ki ste toliko navdušeni za nemško šolo, le Balanta poslušajte, kako treba vzgajati otroke, po njega svetu se ravnajte in prepričani bodite, da pletete s tem bič sebi in svojim sovrstnikom. Sicer pa to ni jedini vzgled, imamo še dva druga heilovca-mlečnika, tudi od slovenske matere vzgojena po nemškem načinu, a o teh nekaj več drugokrat.

Treba mi je še navesti drug slučaj, da svet spozna, v koliki meri se je že sploh Oplotnica navzela te blažene omike, katero trosi Balant, Jonke, pekov Tonček in nekaj drugih. Da je takrat, ko je naše bralno društvo »Sloga« obhajalo v Oplotnici cesarjevo petdesetletnico, visela raz smreke frankfurtarska capa, omenim le mimogrede. A veliko žalostneje je, da ni več varno hoditi v noči skozi vas, kakor kaže sledeči dogodek: 10. septembra zvečer gre naš gsp. kapelan iz Brinjeve gore, kjer je pomagal romarje spovedovati, v spremstvu pravnika g. Leskovarja domov. Pot pelje ju tudi skozi Oplotnico. Ravno tisti večer delale so se priprave za veselico, katero so Oplotničani priredili svojim privržencem menda v zahvalo, da se dajo od njih tako dobro za nos voditi. In kaj se zgodi? Omenjena gospoda pustila sta pripravljavce kakih 40 korakov za seboj, kar prileti iz njih sredine — kamen, reci kamen, za njima. Kdo ga je vrgel, ne vemo, a da je prišel iz roke kakšnega oplotniškega omikanca ali pa vsaj na njegovo prigovarjanje, je itak umevno.

Dragi rojaki, vidite torej, kam bode te prijadrali, ako poslušate nauke teh oplotniških prerokov. Nikarte misliti, da bodo potem vaši potomci srečnejši, ako se navzamejo takšnega duha, kakor ga širijo nekateri Oplotničani. »Po njih sadu jih bode te spoznali« velja tudi o njih, a sad, katerega oni prinašajo, je gnjil in strupen, kakoršnega si Vi nikakor ne smete želeti. Pustite torej Oplotničanom njih nemško omiko, pokažite jim, da ste na svoji zemlji svoji gospodi in bodite uverjeni, da bode potem izginila za vse čase vsa oholost in nestrpnost oplotniških kulturonošev.

Cven. (Šolska zastava.) Ko smo letos delali priprave za kres ob prazniku apostolov slovanskih, sv. bratov Cirila in Metodija, tistokrat se je sprožila misel, naj bi se v spomin na vladarsko petdesetletnico svetlega cesarja za šolo na Cvenu oskrbela »jubilejska zastava«. Misel dobila je, kakor pravijo, »meso in kosti«. Domoljubi so namreč začeli skladati prispevke. V kratkem času se je nabral za novo zastavo potreben denar v znesku 130 kron, med njimi je 60 kron, ki jih je bila veledušno priložila gospa Olga Rajhova. Vsled tolike darežljivosti pa jo je tudi zadela častna služba »kumice« pri bla-

goslovljanju zastave. Zastava ima na jedni strani podobo, predstavljajočo prečisto Devico Marijo, slika na drugi strani predstavlja sv. Alojzija. Izmed trakov jeden ima napis »Spomin na cesarjevo petdesetletnico, 1848 do 1898«, a drugi naznanja, da je zastavi lastnica »Narodna šola na Cvenu«. Določilo se je bilo, naj bi se zastava blagoslovila in šoli izročila na svetek Marijin, dne 8. septembra. V predvečer tega dneva in pa na praznik sam so se glasili topiči ter vabili k slavnosti. Vesnica Cven se je opravila praznično. S hiš so vihrale zastave avstrijske in slovenske. V šolskih prostorih so se zbrali učitelji z učenci. Šolarji so se razvrstili v procesijo ter korakali med čednimi hišami na drugi kraj vesi, kjer se nahaja lična cerkva. Pred dečki se je nesla cesarjeva podoba, pred deklicami pa nova zastava. Za mladežjo svirala je godba, za godci stopali so domači ognjegasci s svojo zastavo, za njimi sledilo je dosti drugega občinstva. Služba božja začela se je ob deveti uri. Po službi božji šli smo iz kapele v senco. Tukaj je bil pripravljen gledališki oder za male diletan^{te}, ti so predstavljali igro »Cesarjeva podoba«. Predstavo in petje je vodil spretno gospod učitelj Šijanec. Nato je g. nadučitelj Pušenjak v malone celo uro trajajočem govoru lepo razlagal žitje in bitje našega vladarja. Zatem nas je godba peljala nazaj k šoli. Kaj pa smo tu našli? Vrle gospodinje so pripravile primeren obed za drobne goste. Slavnost se je zares sijajno obnesla. Saj je pač tekmovalo vse: gospodje učitelji, krajnošolski svet, posamezni gospodarji, vsakdo si je prizadeval, da po svojih močeh prispeva k izrednej slavnosti. Vsem prisrčna zahvala! Zvečer so nam pripravili domači gasilci kratkočasno zabavo.

Dunaj. (Naši poslanci.) Kakor ste Vi in tudi »Domovina« poročali, razglasila se je cesarjeva zahvala avstrijskim narodom za sočutje povodom cesaričine smrti v Mariboru in Celju samo v nemškem jeziku. To krivico je drž. poslanec Žičkar spravil tudi pred državni zbor ter stavil s svojimi tovariši do ministerskega predsednika naslednje vprašanje: Zahvala cesarjeva od 16. sept. t. l. se je v Celju in v Mariboru objavila samo nemškem jeziku. Ker pa v obeh mestih prebivajo zraven Nemcev tudi Slovenci in sicer po zadnjem ljudskem štetju v Celju zraven 4452 Nemcev 1577 Slovencev torej več ko 26 odstotkov vsega prebivalstva in v Mariboru zraven 15.950 Nemcev 2653 Slovencev torej več ko 13 odstotkov vsega prebivalstva in ker so Slovenci v teh mestih ravno tako kakor Nemci izražali ogorčenje nad groznim činom, bila bi dolžnost politične uprave, da se cesarjeva zahvala razglasi tudi v slovenskem jeziku.

Ker se je z navedenim ravnanjem slovensko prebivalstvo v dotičnih mestih globoko žalilo, dovolijo si podpisani poslanci ministerskega predsednika vprašati: Ali je gospodu predsedniku znano, da se je v nemško-slovenskih mestih Mariboru in Celju cesarjeva zahvala od dne 16. sept. priobčila samo v nemškem jeziku? Kaj misli ukreniti, da se preprečijo taki za Slovence žaljivi slučaj in da se v bodoče vsa politično važna naznanila objavljajo v obeh deželnih jezikih?

Velenje. Pri nas v Velenju se najbolj postavlja neki trebušnati možicelj, katerega po domače imenujemo tudi »Bierfassel«. Le ta plodoviti kulturnosec se je naselil pred nekaj leti v poprej mirnem trgu in začel je svoje delo, sejati namreč prepir med tržani in razlagati evangelij svojega idejala Schönererja. Kakor moramo soditi po prejšnjem obsegu njegovega trebuščka je ta posel precej dober, ker baje nosi mnogo dohodkov. Zadnji čas uganja ta oseba sport, da napada mirne ljudi nasprotnega mišljenja, ker nočejo v njegov rog trobiti. No če hočeš, dragi Bierfassel, na tak način razširiti nemško kulturo, motiš se pač grozno; kaj li ne veš občnega mnenja o sebi, da si na umu boldan in da trpiš na Grössenwahn, kakor pravijo Nemci? Saj

vendar predstavljaš smešnost v najširšem pomenu besede in saj se ti vendar tudi posmehujejo tvoji najboljši prijatelji, ko ti korakaš in Ausübung deines Amtes prav kokljasto »eins zwai« in še se zaderiš iz hripavega grla hreščeči »Heil und Čik!« Bierfassel! Kam blodeš? Obrni se in poboljšaj se! Zadnji čas! Še mnogo oseb je, ki bi rade posnemale poprej imenovani vzor, katerim pa nasvetujemo, da se naj raje lotijo svojega zanemarjenega gospodarstva, kakor da se šopirijo tu na slovenski zemlji na za Slovence krivičen način. Drugače bode njim in njihovemu gospodarstvu zatrobila nesrečna trobenta! Slovenci, vi pa bodite jedini, stojte na braniku svojega jezika trdno in zavedajte se slovenskega gesla: Svoji k svojim. Kupujte v Velenju samo pri g. Lager-ju po domače Mahanu, hodite v gostilno samo h g. Ježovniku in Skazi sploh nesite Vaš denar, bodisi jeden vinar ali več, samo zavednim Slovincem. Saj imate svojega krojača Sarka, svojega čevljarja Povha, mesarja Ježovnika, ki bodo Vam za vaš denar dali gotovo tudi dobro blago. Na tak način pokazali se bode te gospodarja na svoji zemlji, moža korenjaka, ki se ne da od vsakega zaničevati in od tučja voditi. S tem činom stopili bode te našim zagrizencem na prste, da bodo pobrali svoje malhe in jo pobegnili tja, kamor jih vlečejo že dolgo časa njihove težnje, tja v blaženi raj!

Razne stvari.

Domače.

(Rojakom.) V zadnjem času se slišijo zopet vedno bolj pogosto opravičene tožbe, da se Slovincem v različnih uradih krati jezikovna ravnopravnost, in da se njihove jezikovne zahteve od uradnikov ne upoštevajo dovolj točno ali pa celo prezirajo. Da se vsaka taka nepostavnost primerno kaznuje, prosimo svoje rojake, da nam v bodoče vsak nepostaven čin in tudi vsako neumestno opombo, kateregasibodi Slovincem neprijaznega uradnika nemudoma javijo. Mi bomo potem izročili vsako tako zadevo našim poslancem, da oni v dotičnih ministerstvih dostojno osvetlijo ravnanje jim podrejenih uradnikov. Toda poročati se nam mora popolnoma natančno in resnično, da se poslanci ne osmešijo v ministerstvih s svojimi pritožbami. Tudi v osebnostnih zadevah pri preseljevanju in nastavljanju uradnikov radi posredujemo med rodoljubi in poslanci. Rodoljubi naj pazijo na gibanje osebja pri raznih uradih, naj nam kar najhitreje poročajo o vsakem premeščenju ter nam pravočasno izrečejo svoje želje. Mi bomo njih želje spravili na pravo mesto! Rodoljubi, pazite torej na vsej črti!

(Ubogidijaki.) Ravnokar zopet izvemo, v kaki revščini živi letos mnogo dijakov. Nekateri majhni fantje po tri dni v teden nimajo celo nobene hrane. Živijo se le od kruha, ki jim ga dajejo opoldne bogoslovci. Dečko, ki se uči, ki raste, ki se še razvija duševno in telesno, nima zadostne hrane, mora gladovati. To je britko! Kdor ima usmiljeno srce, naj daruje nekaj, če tudi malo, za našo dijaško kuhinjo. Naša uboga, stradajoča mladina bo hvaležna za vsak majhen dar.

(Osebnavest.) Deželni poslanec in odvetnik v Ljutomeru, g. dr. Fr. Rosina se je te dni v Gradcu poročil z gospico Lino Robičevo, hčerjo deželnega odbornika in drž. poslanca gosp. Fr. Robiča. Na mnogo sreče polnih let!

(Sv. Marko niže Ptuja.) Sinoči, dne 4. oktobra ob 11. uri je po kratki bolezni umrl gospod Martin Šlajnc, nadučitelj v pokouju. Rajni je bil starosta učiteljev v slov. Štajarskem ter se je narodil v Ljutomeru, dne 31. decembra 1804. Služboval je v Ljutomeru, Spielfeldu, v Ormožu in od 1. maja 1830 pri Sv. Marku. Z odlokom vis.

gubernija od dne 3. febr. 1831 stalno nameščen deloval je potem pri Sv. Marku 40 let. Dne 1. nov. 1871 je stopil v pokoj. Naj počiva v miru!

(Dr. Lav. Gregorec) je v rezkih besedah vprašal (interpeliral) pravosodnega ministra, ali mu je znano, kako se pri sodiščih v Mariboru, Celovcu in Marenbergu nastavlja skoro izključno nemški uradniki in kako sta se na čuden način nastavila v Ljutomeru in Železni Kaplji nemška notarja ter zahteval od njega pojasnila in opravičenja. Radovedni smo že na ministrov odgovor.

(Sv. Tomaž pri Veliki nedelji.) Naš dekan in župnik J. Caf je obhajal letos 25letnico svojega mašništva. Tem povodom so ga vse tomaževske občine imenovale častnim občanom, da mu izkažejo s tem svojo ljubezen.

(Iz Kozjega) nam pošiljajo sledeči popravek: Ni res, da mene ni bilo na dan zadušnice za pokojno cesarico v cerkvi. Prišel sem pet minut pred začetkom sv. maše v cerkev in odšel še le ta čas, ko je bilo vse končano. S spoštovanjem Aleksander Stiksa.

(Obsojenaceljskanemirneža.) Obsojen je bil te dni znani prusofilski kavarnar Gollitsch zaradi razžaljenja nekega Slovenca na 3 gld. kazni. Proti tej res nizki kazni pa se je vložila pritožba. Nadalje je bil obsojen »junak Oechs« na 15 gld. globe, ker je pri zadnji nemški šolski veselici nad nekim slovenskim uradnikom hotel iskusiti svojo vsemogočnost in junaštvo. To je ravno njegova štirinajsta kazen! Pravo plačilo za svoja letošnja junaška dela pa še le dobi. Heil und Sieg!

(Iz Velenja.) O priliki neke veselice je neka učiteljica, ki je Slovincem že davno zoprna, prezrla večino tukajšnjih odličnih oseb, a nasprotno je privabila vso nemškonacionalno gardo, nekega mlinarja, nekega špeharja itd., ki niso sicer v nikakoršnem obziru pripomogli k boljšemu razvoju veselice, a ki so poslej po preobilnem vžitju gratispiva rogovilili na nedostojen način, ker jim je menda patrijotična veselica bodla v oči!

(Iz Konjic) se nam piše: Zadnja številka Vašega lista omenja svečanih zadušnic po naši nepozabni cesarici. Resnici na ljubo bodi povedano, da smo pri tem žalostnem opravilu z opravičeno ogorčenostjo pogrešali tukajšnjega c. k. sod. pristava dr. Zangerja in pa bivšega župana dr. Simonitscha, kateri še vedno med nami s svojim uplivom župani. Zlasti poslednjemu ta odsotnost čudno osvetljuje lice. Grajal je namreč cerkveno predstojništvo, zakaj ob uri pogreba ni dalo zvoniti, a sedaj ga ni bilo blizo. Tam, — g. Simonitsch že ve kje, — kjer se zgražajo nad veleizdajskim Wolfvim početjem in ga obsojajo, tam hoče veljati za poštenega Avstrijca, a kedar pride Wolf ukaželjnih Konjičanov učit, tedaj ga vidimo na čelu zbranim Germanom, in ko s protiavstrijskim tuljenjem opojeni učenci dvignejo Wolfa na rame, tedaj naš ekščupan ploska in z gromkim glasom hajla, da je strah. Kako že učeni svet tako ravnanje imenuje?

(Občina Slatina) je izročila po drž. poslancu Žičkarju prošnjo do državnega zbora, ki naj z vso močjo dela na to, da se cena soli za živino zniža, in da se po jednaki znižani ceni prodaja v vseh založnih prodajnicah. Kakor izvemo ravnokar, je tudi posl. vit. Berks v imenu vranskega okraja predložil državnemu zboru jednako prošnjo.

(Iz Remšnika) nam pišejo: 3. sept. je pogorela s hlevom vred hiša posestnice Julije Erjavec roj. Placet. Poslopje je bilo l. 1897 na novo postavljeno. Jurij Emerik, nekoliko prismojen fant, kojemu je bila teta, je hotel pri skednju pod stopnicami ose posmoditi, a ker je seno viselo nad osami, je bila kmalu cela hiša v ognju. Na srečo je bila zavarovana za 800 gld. Zopet opomin, da je otrokom treba užigalice prepovedati. Udova je nosila vreče in kar se je dalo iz goreče hiše ter se je zraven hudo opekla.

Bila je že prevedena s sv. zakramenti za umirajoče. Sicer je še živa, vendar hudo trpi. Upanja je malo, da bi okrevala.

(Nemška omika.) Lepa stavba Narodnega doma našim Nemcem ne dovoli mirnega spanja. V mesecu septembru je siloma vlomila v Narodni dom pijana nemška druhal, med kojimi so se nahajali nek nemški odvetnik, nek mariborski občinski svetovalec, nek c. kr. poštni asistent in nekaj po stanu od teh gospodov sicer različnih, po omiki in mišljenju jim enakih barab. Ko so prišli na balkon, peli so tamkaj velikonemške pesni ter govorili Slovencem smrtne govore. Ko pa so izpraznili zakladnice svojega duha, storil je naš občinski svetovalec nekaj raz balkona, pri katerem poslu še se vsak tudi najbolj neolikan in priprost pastir skrije kam za kako drevo. Glejte tukaj zopet visoko stopinjo nemške omike! — Pred kratkim se je izvršil nov napad na Narodni dom. Nekaj mestnih barab se je zbralo pred stavbo ter metalo v njo kamenje. Gotovo bi nikdo ne zvedel za napadovalce, da ni jednega zgrabil sosedov pes ter ga držal tako dolgo, da je prišel zraven policaj ter ga odgnal v zapor.

(Slava!) Prošnjo na dotična c. kr. ministerstva za nadsodišče in slovensko vseučilišče v Ljubljani, za slovenske napise, slovenskega zmožne uradnike in slovensko klicanje postaj na novi železnični progi Spodnji Dravograd Velenje so do sedaj vložili: okrajni odbor Slovengradec, in vrle občine: Podgorje, Golavabuka, Šmartin, Lehen, Pameče, Št. Jan pri Spodnjem Dravogradu, Stari trg. Za slovenski poštni pečat in slovenske napise pri pošti v Slovengradci so prosili okrajni odbor v Slovengradci, in občine: Golavabuka, Stari trg, Lehen, Šmartin, Pameče, Podgorje; za slovenski pečat in napise pri pošti Meža pri Dravi je prosila občina Št. Jan pri Spodnjem Dravogradu. Čast takim občinam!

(Iz dravske doline) se nam piše: Ker so učiteljska mesta v Marenbergu, Vuhredu in na Muti izpraznjena, moral je okrajni šolski svet v Marenbergu, kateremu načeluje gosp. Zoff iz Slovengradca, predložiti za novo nastavljanje terna-predloge. In kako so izpali ti predlogi? Za Marenberg je prišel na prvo mesto nek nemškonacionalen učitelj iz Koroškega, rojen Korošec, Štajarce pa so potisnili nazaj. Za Muto se je djal na prvo mesto nemškonacionalen učitelj, ki je bil med dvema letoma kazenskim potom prestavljen iz marenberskega okraja in kateri še torej po postavi sedaj niti ne sme prositi za prestavo. Za Vuhred pa se je postavil na prvo mesto mlad nemškonacionalen učitelj, čeprav so ž njim vred prosili za to mesto starejši, sposobnejši in zmernejši tovariši!

(Iz Poljčan) smo dobili naslednje poročilo: Kakor veste, imamo v našem občinskem odboru slovenskega župana in slovensko večino. Takoj v prvi seji je sklenil novi odbor, da bo uradoval samo slovenski. Slava mu! Od prejšnjega odbora pa smo obdržali še občinskega tajnika. Zavoljo njegove

starosti ni drugače kazalo. Poboljšali smo mu tudi mesečno plačo s pogojem, da bo zanaprej samo slovenski uradoval. Če bo ubogal navodila občinskega odbora, ga obdržimo, če pa še bo vedno kazal veliko ljubezen do nemščine, kakor zadnjič z nemško pisano pobotnico za svojo mesečno plačo, potem pa naj nasledke sam sebi pripiše.

(Poštne razmere.) Ker poštno ravnateljstvo Slovencem usiljuje nemške poštne uradnike, stavlja je drž. poslanec Žičkar s tovariši do trgovinskega ministra naslednje vprašanje: C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu ima navado, da nemške uradnike, ki niti besedice niso zmožni slovenskega jezika, nastavlja na slovenskem Spodnjem Štajarju, a slovenske uradnike, ki bi radi z veseljem služili v domovini, pošilja v nemške gornještajarske kraje. Imena so na razpolago. Da se s takim ravnanjem ne ugoti ne prebivalstvu ne uradništvu, da sa čutijo neprijetno prizadete Slovenci in Nemci, je samoumevno. Vsled tega razloga si dovoljuje podpisani vprašati gospoda trgovinskega ministra: Ali je minister voljen poskrbeti, da ga o napominjeni zadevi c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo natanko pouči? Ali je minister voljen poskrbeti, da se v slovenskih in slovensko-nemških krajih nastavljajo poštni uradniki oziroma odpravitelje, ki so zmožni slovenskega jezika? Ali hoče tudi potrebno ukreniti, da se slovenski uradniki, ako sami ne izrazijo druge želje, nastavljajo v svoji slovenski domovini. J. Žičkar in 20 tovarišev.

(Okoličanska šola) za Karčevino-Leitersberg se je včeraj slovesno blagoslovila. Cerkevno opravilo je imel kanonik in dekan Jak. Bohinc, ki je navzoče ogovoril tudi v slovenskem in nemškem jeziku. Istotako je nadzornik in ravnatelj Schreiner govoril v slovenskem in nemškem jeziku. Poslopje je lepo in prilično, za kar gre pred vsem zahvala nadučitelju Neratu.

(V Vuhredu) se je zborovanje Ciril-Metodove podružnice vršilo jako lepo. Posebno krasno sta govorila dr. Pipuš iz Maribora in A. Keček iz Mute. Natančnejega poročila pričakujemo.

(Za ogrske Slovence) so mi tekom poletja poslali naslednji gg. knjig: Dragotin Lončar, modroslovec v Lukovici na Kranjskem 26 knjig, nekaj časnikov in 38 izvodov knjižice »Šol nam dajte!«; Ivan Drašler v Drašici pri Borovnici na Kranjskem 10 knjig in več letnikov slov. časnikov, P. Hijacint Šalamun, kapucin pri sv. Križu na Goriškem 4, skrbni Jožef Medved, cerkovnik pri D. M. v Puščavi zopet 82 in č. g. Fr. Lom, kaplan v Šoštanji 9 knjig. Srčna hvala za te lepe darove! Prosim še več za ogrske pa tudi za obmejne Slovence. V svrhu ustanovitve ljudskih knjižnic ob jezikovni meji še potrebujem mnogo knjig. Nadaljnje darove vsprejema Fr. Sal. Gomilšek, kaplan v Jarenini, žel. postaja Pesnica.

Društvene.

(»Katoliško tiskovno društvo.«) Dne 12. septembra t. l. je imelo imenovano društvo svoj 15. občni zbor v prostorih »dijaške kuhinje«. Vdeležilo se ga je 24 udov, lepo število, kakoršnega pri občnem zboru še ni bilo. Poročilo blagajnikovo in tajnikovo se je vzeb s pohvalo naznanje. Iz njega smo se prepričali, da deluje društvo jako marljivo in plodonosno in da stoji tudi na trdnih gmotnih tleh. V nov odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje, večinoma enoglasno: dr. Ivan Križanič, dr. J. Mlakar, dr. Jernej Glančnik, mag. Fel. Ferk, dr. Martin Matek, dr. Anton Medved, dr. Frančišek Kovačič, Matej Štrakl in Fran Gomilšek; za namestnike pa: Kavčič Jakob, Korošec Frane, Sigl Josip, Zidanšek Josip. Dne 23. septembra bila je prva odborova seja. V njej se je volil predsednikom »tisk. društva«, vlč. g. dr. Ivan Križanič, ki že 18 let nosi z nevtrudno marljivostjo težavno predsedniško breme, njegovim namestnikom g. dr. J. Glančnik, tajnikom g. dr. Anton Medved, denarničarjem g. dr. M. Matek in nadzornikom tiskarne sv. Cirila g. Matej Štrakl. K sklepu seje se v imenu celega društva predsednik zahvali odstopivšemu denarničarju, vlč. g. dr. Ivanu Mlakarju, ki je nad 12 let z veliko požrtvovalnostjo opravljal odgovornosti poln blagajniški posel.

(V Konjicah) priredi prihodnjo nedeljo, dne 9. oktobra ob 3. uri popoldne »katol. polit. društvo« skupno s tamošnjim »delavskim podpornim društvom« v svojih društvenih prostorih »besedo« v spomin preblagi pokojni cesarici Elizabeti. Društveniki, kakor prijatelji obeh teh društev se prav vljudno vabijo k temu izvanrednemu zborovanju.

(Kat. slov. politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini) priredi prihodnjo nedeljo dne 9. oktobra v prostorih Štefličevih svoj prvi in sicer ustanovni shod s sledečim vspejdom: 1. Pozdrav; 2. Slavnostni govor g. dr. Rad. Pipuša, odvetnika v Mariboru; 3. Razlaganje društvenih pravil; 4. Vsprejemanje udov; 5. Volitev odbora; 6. Poročilo dež. in drž. poslanca g. Fr. Robiča o delovanju v Gradcu in na Dunaju; 7. Slučajnosti. Po shodu prosta zabava s petjem. Začetek ob pol starih pop. Na obilno udeležbo vabi odbor.

(Novo društvo.) Na Polzeli v savinjski dolini se snuje bralno društvo. Pravila so se že predložila.

Loterijne številke.

Gradec 1. oktobra 1898: 60, 25, 38, 84, 63
Dunaj » » » 61, 66, 78, 32, 38

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 glđ. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 glđ. 65 kr. — najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Priporočba.

G. Alojz Šket, pozlatar v Mariboru, je mnogo popravil in deloma tudi na novo napravil v naši župni cerkvi, kakor altar žalostne M. B. in okvir za novi križev pot. Ker je vse vestno in mojstersko izvršil, ga najtoleje priporoča p. n. občinstvu:

Cerkveno predstojništvo župne cerkve v Slivnici pri Mariboru.

Uradne in trgovske
KUVERTE
s firmo priperoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Razne
uradne pečate
najceneje priskrbi
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Cenejše, kakor pri vsakem mizarju se kupujejo pri meni truge.
Lepo lakirane, močne truge od 4 gold. naprej. 1-3

Friderik Wolf,

naprava za pokopavanje mrličev.

V Tegetthoffovih ulicah, 18.
Blumengasse, 10. v Mariboru.

Zahvala.

Ker mi je o mojem godu toliko častitk došlo od blizo in daleč, od duhovnega in svetnega stanu, od starih in mladih, od moških in žensk, tako da se mi ni moči vsakemu posebič dostojno zahvaliti, zatoraj naj jim bo vsem skupaj na tem mestu presrečna hvala izrečena. Bog Vas živi!

Mihael Ladinik,

kmet na severnem Pohorju v Kumenu.

Slovo!

Ker mi je manjkalo časa, da bi se bil od svojih znancev poslovil, kličem tem potom vsem srečno in svidanje! Ob jednem naznanim, da je za čas moje odsotnosti prevzel mojo službo pri g. dr. A. Praunseisu g. dr. D. S. Wienecke, američanski zobozdravnik.

Herman Peters,

zobo-tehnik.

Celje, Ringstrasse 9.

Na prodaj

je nova hiša s 4 sobami, veliko kletjo, dvema pivnicama, velikim dvoriščem in vrtom poleg velike ceste. Hiša za vsako obrt sposobna, posebno za prodajalnico ali krčmo. Več pové Jurij Toman, pošta Vinica pri Ormožu. 1-3

Deček,

močen in zdrav, ki ima veselje izučiti se barvanja, sprejme se takoj v pouk pri Ferd. Strossu v Ptuj. 2-3

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsak dan za zobobolne v lastni hiši: vrtna ulica (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Plombira in ustavlja umetne zobe in zobovje z zlatom itd., tudi brez potrebe izjemanja, ne ovira zvečenja, ne govorjenja, garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim delom. Izdira zobe brez bolečin v plinovi veselni narkozi, pa odstrani zobne bolečine tudi brez izdiranja. 11-12

Štefan in Johana Friedl

prodana svojo domačijo v Rogozi št. 20 z novopostavljeno hišo in gospodarskimi poslopji, ki ima z mladim drevjem obsajen sadnik, travnikov, njiv in lesa skupaj nad 34 oralov. Ceno poveta lastnika.

Služba občinskega tajnika

se odda pri občini Marija-Gradec pri Laškem trgu s 1. januarjem 1899. Mesečno plačilo 25 gold., prosto stanovanje in vrt za uporabo.

Prosilec more biti slovenskega in nemškega uradovanja popolnoma zmožen. Prošnje naj se vložijo de 15. listopada 1898 pri županstvu Marija-Gradec, pošta Laški trg.

Marija-Gradec, dne 28. sept. 1898.

2-2 J. Lapornik, župan.

Pridni učenc

se sprejme takoj v M. Berdajs-ovi trgovini v Mariboru. 2-3

Mlin in žaga

na vodo in sopar.

Hiša, zidana, krita z opeko, 2 kleti, 3 sobe, kuhinja, pekarija (pekarska obrt doma.)

Mlin, zidan, krit z opeko, lepa notranja oprava na vodo in sopar, 7 kompletnih cilindrov, 1 popolen čistilni stroj, 2 valjarni, 1 francoska, 1 nemška stopa, stopa za pšeno, 1 likavni valjar, 1 mlin za olje.

Strojarnica s kotlom na sopar in stroj na sopar.

Žaga popolnoma vrejena na vodo in sopar.

Gospodarsko poslopje s hlevom, vrtom za sočivje in zemljiščem okoli 4 oralov. Cena 19.000 gld. Izplačevalni pogoji ugodni. Tudi se zamenja z manjšim posestvom. Natančnejša poročila deli tistim, ki vpočljejo znamko za 5 kr.,

Jožef Novak,

c. kr. konces. prometni urad pri razprodavanju zemljišč v Lipnici (Leibnitz) Stajarsko (435).

Dva mala dijaka

se sprejmeta pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano. Naslov pri upravnistvu „Slov. Gosp.“ 2-2

Uljudnej pozornosti ✕
✕ posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pisemne ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Wertheim-Triplex se rabi tudi na cesarskem dvoru.

Wertheimovi šivalni stroji.

Jako izvrsten, čisto tiho šivajoč, po najnovejših iznajdbah popravljen stroj za obitelji in obrt.

Zahtevajte cenike in obrazce živa.

30 dni na poskušnjo. Jamči se za pet let. Vsak stroj, ki se v času poskušnje ne obnese dobro vzamem na lastne stroške brez ovire nazaj. Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo.

Ali že poznate Wertheimov Triplex? (Nove patentovan?) 2-10

Razpošiljatev šivalnih strojev STRAUSS

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 12 dn.

Vsem, kateri ste se naju o priliki poroke spominjali, izrekava tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Šoštanj, dne 4. oktobra 1898.

MUDr. Karol Chloupek s soprogo.

Vožnje karte
in
tovorni listi
v

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijovana potovalna pisarna 13

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije, cesta št. 4, (pritličje n. l.)

Stefan Kaufmann

trgovec z železnim blagom v Radgoni 7-4

priporoča svojo veliko zalogo lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

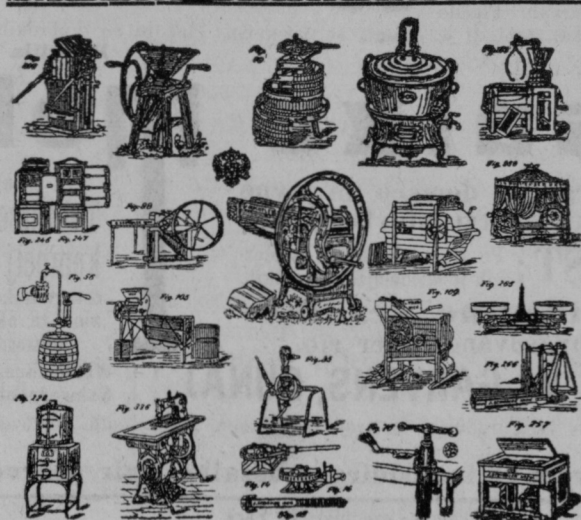
J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 31-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12,

pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 14-18 las nik privilegij.

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Prodaja zemljišča

oziroma v najem se da krčmarska obrt. V Marnbergu v sredini trga je iz 18 oralov obstoječe zemljišče z lepo enonadstropno hišo s krčmarsko obrtjo, z novim kegljiščem in novim gospodarskim poslopjem, prostovoljno pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji na prodaj. Odda pa se tudi pri tej hiši obstoječa krčmarska obrt v najem. Vsa vprašanja radi prodaje, kakor tudi ponudbe radi najema krčmarske obrti, so na gospoda **Martina Kocbeka**, c. kr. notarja v Marnbergu doposlati. 2-3

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, 7
Wolfve ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Novi živinski sejem

na Teharjah vršil se bode dne 12. oktobra t. l., kakor tudi vsako leto za naprej, ter se vsi kupovalci in prodajalci živine uljudno vabijo na ta sejem. 2-2

Županstvo.

Oskrbništvo grajščine Herbersdorf

prodaja od železniške postaje Wildon na Stajarskem proti povzetju

jabolčnik

zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter. 9

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“

in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagon, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsake množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 32-52

Anton P. Kolenc.

Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa zganjarska zaloga na Stajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 131

NAZNANILO.

Naročitev ameriških trt iz skupnih državnih in deželnih nasadov za leto 1898/99.

Štajarski deželni odbor imel bo v jeseni 1898 oziroma v spomladi 1899 sledečo množino ameriških trt pod nastopnimi pogoji oddati:

1. 300.000 cepljencev (večinoma šipon rumeni, graševina laška, zelenič, rulanec; potem graševina, rulanec; potem graševina mala, ranfol beli in rudeči, belina, traminec rudeči, žlahtnina bela in rudeča, burgundec beli in modri, kavčina), cepljenih na riparijo portalis, vitis solonis ali rupestris montikolo.)

2. 400.000 korenjakov od riparije portalis, rupestris montikole in vitis solonis.

3. Večje število ključev od imenovanih treh podlag.

ad 1. 50.000 cepljencev razdelilo se bo med posebno oziravredne vinorejce, kateri so brezobrestno posojilo dobili. 100.000 cepljencev dobijo nepremožni ali manjpremožni vinorejci po znižani ceni od 80 gl. za 1000 komadov. Od ostalih cepljencev bode se 1000 komadov po 120 gl. vsakemu naročniku prodalo.

ad 2. 100.000 korenjakov bode se med uboge vinorejce brezplačno razdelilo. Ostalo množino dobijo ubogi ali manjpremožni vinorejci po znižani ceni od 7 gl. za 1000 komadov.

Premožnim posestnikom bo se še le tedaj s korenjaki vstreči moglo, ko bo se potrebam ubogih ali manjpremožnih udovoljilo, ter si deželni odbor za ta slučaj določbo cene pridržuje.

ad 3. Od ključev bode se polovica brezplačno, polovica pa po znižani ceni od 3 gl. za 1000 komadov oddala, in sicer naslanjaje se na gmotne razmere naročnikov.

Vse te trte oddajale se bodo le tistim štajarskim posestnikom, katerih vinogradi se nahajajo v občinah, ki so kot okužene izjavljene. Trgovci s trtami so od naročitve omenjenega gradiva izključeni.

Cene umevajo se na lici mesta (cepljenci in korenjaki večinoma iz osrednje trtnice na Bregu pri Ptuj). Drugi stroški, kakor n. pr. za zavitek ali pa dovoz, bodo se posebej zaračunili.

Naročitve na cepljence in pa korenjake v popolno ceno imajo se neposredno deželnemu odboru priposlati. Naročitelji, kateri cepljencev, korenjakov ali ključev brezplačno ali po znižani ceni želijo, morajo se pri pristojni občini, kjer so naročilne pole razpoložene, pravočasno oglašiti.

Na naročitve, katere se ne bodo v tem smislu najkasneje do 20. oktobra t. l. doprinesle, se ne bode oziralo.

Pri vsakej naročitvi je treba natanko navesti: ime, poklic in bivališče naročitelja, dačna občina, v kateri se vinograd nahaja in zaželjene vrste trt; ako naročnik trte brezplačno ali pa po znižani ceni želi, mora občinsko predstojništvo njegovo potrebnost potrditi.

Dne 20. oktobra t. l. imajo občinski predstojniki naročilne pole okrajnemu odboru odposlati, kateri potrdila občinskega predstojništva pregleda ter naročitve deželnemu odboru predloži.

Oddaja cepljencev in korenjakov bodo se, kolikor mogoče, še to jesen vršila. Pri prevzetju trt vročil se bode vsakemu naročilu kratek navod, kako da se imajo trte pravilno saditi oziroma prezimiti.

V Gradcu, meseca septembra 1898.

2-2

Štaj. dež. odbor.

V najem

se dobi pri Sv. Miklavžu nad Ormožem poleg farne cerkve v lastnem hramu krčma in mesarija z vso potrebno pripravo vsak dan.

Fr. Vrbnjak, posestnik.

Na prodaj!

Lepo novoizidana hiša, čeden govejski in svinjski hlev, 15 oralov zemljišča, lep sadunosnik, njive in travniki, prav čeden in lep gozd — četrt ure od mesta — se prodaja po prav nizki ceni. Okrajna hranilnica lahko ostane vključena. — Več se izve pri posestniku Anton Lacjan-u na Ciganci pri Slov. Bistrici. 3-3

Naznanilo.

Čast mi je, cenjenim poljedelcem in kmetovalcem naznaniti, da sem na tukajšnjem trgu v hiši „pri starem Farbarju“ ustanovil trgovino s pridelki in da bodem tukaj z naprej nakupoval vsakovrstne pridelke, kakor n. pr. fižol, krompir, čebul, česen, orehe, kostanj, vse vrste sadja, jajca, perutnine, maslo, surovo maslo i. dr. po najboljših cenah in s poročtvom za pošteno vago ter prsim za mnogoštevilno zglasevanje.

Franco Ks. Zepuder
na Ptuj

trgovina z vsakovrstnimi deželnimi pridelki. 1-3

Hiša,

v kateri je stara vedno dobro obiskana gostilna in pekarija, se zaradi smrti gospodarja takoj proda. Več pove upravnništvo tega lista. 3-6

„Slovarček“

jako pripravna knjiga, se nemščine, in

„Anglež“

se angleščine za potrebo naglo in brez učitelja priučiti, dobi se po 55 kr. poštne povsod prosto, pri izdajatelju Jož. Paulin-u v Ljubljani, Marijin trg št. 1., kakor tudi v mnogih knjigarnah. Plačilo naročilu v pisemnih markah pridjati je najpripravneje. 4-5

Doktor vsega zdravilstva Maks Murmayr

1-3

ordinuje v Slov. Bistrici v nekdanjem stanovanju
zdravnika dr. Bergmann-a od 8.—10. ure.

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednikov

Anton Gajser,
lastnik.

v Mariboru

Kaiserstr.-Theatergasse št. 18.

Obstoji že 40 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

Priporoča se za izdelovanje klesarskih in kiparskih del, kakor tudi popravil.

Največja zaloga na Spod. Štajarskem

gotovih, novih nagrobnih kamenov iz marmorja, sijanita in granifa. — Marmorne plošče vsake boje in velikosti so vedno v pripravi.

10-14

Postrežba točna. — Cena jako nizka.

Phönixova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinе raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspah in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštne povzetju, ali pa, če se denar že naprej pošlje.

Naslov: Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.

9-26

Zaloga in posojilnica glasovirjev Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije).

Priporoča svojo bogato zalogo

8-4

novih
glasovirjev
in
pijanin

(s križnimi strunami, z orehovo polituro, črni in ameriški orehov les) kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriskem seznanem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah.

Glasovirji „Ehrbar“!

Jamči se pisмено. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo. Posojila po najnižji ceni.

Sesalke Tehtnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patentnih inoksidacijskih sesalkih.

inoksidirane sesalke so obvarovane zoper rjo.

Ceniki gratis in franko. W. GARVENS, DUNAJ, { 1. Wallfischgasse 14. Ceniki gratis in franko { 1. Schwarzenbergstrasse 6.

Se dobi v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd. Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehtnice. 21-26